

Hyvät sähköverkkajohtajat, hyvät sähkökauppajohtajat

Keskustelu pohjoismaisista vähittäismarkkinoista jatkuu

Pohjoismaisten vähittäismarkkinoiden harmonisoinnin valmistelutyö etenee vauhdilla. Pohjoismaiset energiaregulaattorit ovat julkaisseet lausuntokierrokselle ensimmäiset raportit yhteisten markkinoiden tavoitemarkkinamallista. Raportit käsittelevät toimijoiden rooleja ja vastuita ns. myyjäkeskeisessä markkinamallissa sekä laskutuksen järjestämistä yhteisillä pohjoismaisilla vähittäismarkkinoilla.

Edellä mainituista aiheista keskusteltiin ET:n jäsenten sekä keskeisten sidosryhmien kesken keskiviikkona 1.6.2011 Helsingin Postitalossa. Keskustelutilaisuudessa kuultiin alustukset Energiamarkkinaviraston edustajalta ja pohjoismaisen vähittäismarkkinahankkeen ohjausryhmän jäseneltä Eeva Kurkirinteeltä, Energiateollisuus ry:n toimitusjohtaja Juha Naukkariselta, Market Rules -työryhmän jäseneltä Ville Sihvolalta sekä Customer Empowerment -työryhmän jäseneltä Timo Liiriltä. Tilaisuuden lopuksi kuultiin toimialan ja järjestelmätoimittajien kommenttipuheenvuorot, jotka pitivät Heikki Rantamäki Pohjois-Karjalan Sähköstä, Mikko Kangasniemi Rovakairasta, Tarja Teroheimo Tiedolta sekä Jan Segerstam Empowerilta.

Keskustelupäivään otti osaa suuri joukko ET:n jäsenyritysten edustajia ja muita sidostahoja. Keskustelu oli vilkasta ja erilaisia näkökulmia tuotiin aktiivisesti esiin. Keskustelutilaisuuden esitykset voi tallentaa kahden viikon ajan tarkempaa tutustumistanne varten osoitteesta http://www.energia.fi/content/root%20content/energiateollisuus/fi/sähkö/sähkökauppa/PMVM/PMVM_20110601_esitykset.html?SectionUri=/fi/sahko/sahkokauppa

Raportit lausunnolla, tähtäimessä lokakuun ministerikokous

Eeva Kurkirinne kertoi valmistelutyöstä ohjausryhmän näkökulmasta sekä Energiamarkkinaviraston ajatuksista pohjoismaisiin vähittäismarkkinoihin liittyen. Kurkirinne totesi, että hankkeelle on olemassa vahva poliittinen tuki. Pohjoismaisten energiaministerien lokakuun kokoukseen on tarkoitus valmistella keskeisimmät asiat päätettäväksi jatkotyötä varten.

Kurkirinne korosti toimijoiden vaikutusmahdollisuuksia ja toivoi aktiivista kommentointia lausunnolla oleviin raporteihin. Lisäksi hän muistutti, etteivät raportit nykymuodossaan edusta vielä NordREGin virallista kantaa, vaan kanta muodostetaan lausuntokierroksen jälkeen.

Energiamarkkinavirasto tukee myyjäkeskeistä markkinamallia ja siirtymistä yhteen laskuun sähköstä. Kuitenkin Energiamarkkinavirasto haluaa vielä tehtävän laajempaa kustannusten arviointia. Hankkeen aikataulu on haastava, mutta Energiamarkkinavirasto haluaa korostaa, ettei aikataulu saa ajaa laadun ohi.

Juha Naukkarinen pohti alustuksessaan, onko hankkeessa osattu katsoa riittävästi tulevaisuuteen. Valmistelutyössä tulevaisuutta tulisi arvioida innovatiivisesti ja alan moninaiset kehitysmahdollisuudet huomioiden. Hanke ei saa luoda malleja, jotka rajoittavat tulevaisuuden kehitystä. Keskeisimpinä asioina Naukkarinen nosti esiin toimijoiden tasapuolisen kohtelun esimerkiksi tuntimittauskysymyksen näkökulmasta, vaikutusten arvioinnin, yhteyden alan eurooppalaiseen kehitykseen sekä laadukkaan suunnittelun, vaikka se vaatisi aikataulujen uudelleenarviointia.

Roolit ja vastuut sekä laskutus myyjäkeskeisessä markkinamallissa

Ville Sihvola kertoi lausunnolla olevista Market Rules työryhmän raporteista. Rooleja ja vastuita puntaroivan raportin esittämä toimintamalli ei useimmilta kohdin toisi merkittäviä muutoksia Suomen nykykäytäntöihin. Laskutusmallia koskeva ratkaisu vaikuttaa kuitenkin merkittävästi myyjäkeskeisyyden määrään. Kommentoitavana oleva työryhmän esitys toimijoiden tehtävistä on jätetty auki niiltä osin, jotka ovat riippuvaisia laskutusmallista. Raportissa on pohdittu toimijoiden välisiä prosesseja laajasti, mutta lisätarkennuksiakin moniin yksityiskohtaisiin asioihin kaivataan edelleen.

Konsultilla (tohtori Philip Lewis, VaasaETT) teetetty erillinen laskutusraportti kannattaa myyjän tarjoamaa pakollista yhteislaskua tai vaihtoehtoisesti vapaaehtoista yhteislaskua. Yhteislaskutus herätti paljon keskustelua yleisössä ja näkemyksiä esitettiin sekä yhteislaskua vastaan että sen puolesta.

Timo Liiri kertoi Customer Empowerment -työryhmän pohtineen asiakkaan, myyjän ja verkkoyhtiön välisen sopimusten järjestämistä. Työryhmä julkaisee pohdinnoistaan raportin syysyllä. Työryhmä on ollut yksimielinen siitä, että liittymissopimuksen tulee olla asiakkaan ja verkkoyhtiön välinen. Verkkopalvelu- ja myyntisopimuksen osalta on kaksi vaihtoehtoa: joko asiakas tekee vain yhden sopimuksen myyjän kanssa (kuten nykyinen meidän kokonaistoimitus-sopimuksemme) tai kaksi erillistä sopimusta, yhden myyjän ja yhden verkkoyhtiön kanssa. Jälkimmäinen vaihtoehto voidaan kuitenkin järjestää toiminnallisesti myyjäkeskeisesti niin, että asiakas voi hoitaa molemmat sopimukset kuntoon yhdellä kontaktilla myyjänsä kanssa (kuten käytännössä Suomessa nyt toimitaan asiakkaan vaihtaessa myyjää ensimmäisen kerran tai muuttaessa).

Tukkumarkkinoiden tilanne, pienten toimijoiden asema ja aikataulu huolettavat

Kommenttipuheenvuoroissa ja tilaisuudessa käydyssä keskustelussa nostettiin esiin, että toimivat yhteiset markkinat edellyttävät tukkumarkkinoiden ongelmien ratkaisua. Yhtenä keskeisenä ongelmana koettiin liian pienet hinta-alueet. Myös verotus-, valuutta- ja kielikysymykset koettiin haasteellisina.

Tuotiin esiin myös huoli pienten tai keskisuurten toimijoiden mahdollisuuksista toimia markkinalla. Koettiin, että harmonisoinnin ja yhteisellä markkinalla toimimisen kustannukset saattavat nousta kovin suuriksi. Tämä koettiin erityisesti pienten myyjien ja verkkoyhtiöiden haasteeksi. Lisäksi pelättiin asiakkaan kustannusten kasvua.

Tietojärjestelmätoimittajat korostivat puheenvuoroissaan hyvän suunnittelun ja realistisen toteutusaikataulun merkitystä. Järjestelmätoimittajat tulee ottaa mukaan valmisteluun riittävän aikaisessa vaiheessa, jotta järjestelmien kehittämistyö voidaan aloittaa riittävän ajoissa. Tietojärjestelmätoimittajat peräänkuuluttivat lainsäätäjiltä päätöksentekoa ja toimijoilta selkeää näkemystä oman toimintansa kehittymisestä ja toiminnan painopisteistä.

Lisätietoja ja mahdolliset kysymykset:

Riina Heinimäki (riina.heinimaki@energia.fi, (09) 5305 2403)

Ina Lehto (ina.lehto@energia.fi, (09) 5305 2607)

Raportit ja lausuntokierroksen kyselylomake:

<https://www.nordicenergyregulators.org/News/Fewer-bills-will-strengthen-competition-in-the-electricity-market/>

Muistutuksena vielä, että NordREGin raportit ovat lausunnolla 21.6. asti. Yhtiöt voivat jättää omia lausuntojaan tai osallistua Energiategollisuus ry:n lausuntoon. Kommentit ET:n lausuntoa varten tulee toimittaa 14.6. mennessä (riina.heinimaki@energia.fi ja/tai ina.lehto@energia.fi)

Ystävällisin terveisin

Ina Lehto

Asiantuntija, Sähköverkko, asiakkuuden hallinta

Tiedoksi: Sähköverkkovaliokunta, sähkökauppavaliokunta sekä toimialojen toimikunnat ja työryhmät
Pohjoismaisten vähittäismarkkinoiden taustaryhmä
1.6. keskustelutilaisuuden osallistujat
Eurelectricin Markets Committeeen alueen työryhmäjäsenet
Energiateollisuus ry